

INFORMACIJOS APIE ŠIAULIŲ APYGARDOS TEISMO VEIKLĄ IR BYLAS TEIKIMO VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJAMS IR SKLEIDĖJAMS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacijos apie Šiaulių apygardos teismo veiklą ir bylas teikimo viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato tvarką, pagal kurią, laikydamasis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų bei siekdamas užtikrinti teismų veiklos viešumą, Šiaulių apygardos teismas (toliau – Teismas) viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams teikia informaciją apie teismo veiklą ir bylas.

2. Šių Taisyklių paskirtis – padėti užtikrinti teismo veiklos viešumą, skaidrumą ir atvirumą visuomenei bei sudaryti viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams sąlygas gauti objektyvią informaciją apie teismo veiklą ir bylas.

3. Informacija apie teismo veiklą teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismų įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymu, šiomis Taisyklėmis. Informacija apie bylas teikiama vadovaujantis proceso įstatymais ir juos įgyvendinančiais teisės aktais ir šios Taisyklės taikomos tiek, kiek proceso įstatymuose ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nenustatyta kitaip.

4. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Informacija apie teismo veiklą** – informacinio arba šviečiamojo pobūdžio žinios apie renginius, įvykius, teismo darbuotojų darbo vizitus, susitikimus, kvalifikacijos kėlimą ar mokymus, teismo žmoniškųjų išteklių ir finansų politiką, struktūrinius pokyčius teisme, krizinių situacijų valdymą ar kitą teismo veiklą, išskyrus informaciją apie bylas.

4.2. **Informacija apie bylas** – žinios apie teismo nagrinėjamas arba išnagrinėtas bylas, teismo nagrinėjant bylas priimtus procesinius sprendimus.

4.3. **Informacijos teikimas** – informacijos apie teismo veiklą ir bylas (toliau – informacija) atskleidimas šiose Taisyklėse ir kituose teisės aktuose numatyta tvarka perduodant ar kitokiu būdu padarant ją prieinamą viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams.

4.4. **Teismo atstovas ryšiams su visuomene** – teismo valstybės tarnautojas, atsakingas už informacijos rengimą ir teikimą viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams.

4.5. **Bylą nagrinėjantis teisėjas** – vienasmeniškai bylą nagrinėjantis (išnagrinėjęs) teisėjas, kolegialaus bylos nagrinėjimo atveju – kolegijos pirmininkas, pranešėjas arba kitas kolegijos narys.

4.6. **Teisėjas spaudai** – teisėjas, jo sutikimu teismo pirmininko įsakymu paskirtas ryšiams su viešosios informacijos rengėjais ir skleidėjais palaikyti (dalyvauti televizijos ir radijo laidose, spaudos konferencijose, teikti informaciją, komentarus ir interviu apie teismų veiklą, nagrinėjamas (išnagrinėtas) bylas).

4.7. **Byla, kelianti visuomenės susidomėjimą**, – teisme nagrinėjama arba išnagrinėta byla, atitinkanti bent vieną iš šių požymių:

- bylos eiga domisi viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai;
- byloje dalyvauja viešasis asmuo ir yra visuomenės viešasis interesas būti informuotai apie tokios bylos nagrinėjimo eigą ir rezultatus;
- byloje nagrinėjami visuomenei ar didelei jos daliai reikšmingi klausimai.

4.8. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS

INFORMACIJĄ RENGIANŲ IR TEIKIANŲ SUBJEKTAI

5. Informaciją viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams paprastai rengia ir teikia:

- 5.1. teismo atstovas ryšiams su visuomene;
- 5.2. teisėjas spaudai (jei toks yra paskirtas);
- 5.3. bylą nagrinėjantis teisėjas;
- 5.4. teismo pirmininkas.

6. Kai informacijos viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams negali parengti ir pateikti teismo atstovas ryšiams su visuomene, teismo pirmininkas gali pavesti ją parengti ir pateikti bet kuriam kitam teismo darbuotojui.

7. Informaciją apie nagrinėjamas (išnagrinėtas) bylas paprastai teikia teismo atstovas ryšiams su visuomene arba bylą nagrinėjantis teisėjas, o kai jis to padaryti negali – teisėjas spaudai (jei toks yra paskirtas) arba teismo pirmininkas.

8. Jei viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai tiesiogiai kreipėsi į šių Taisyklių 5 punkte nenurodytą subjektą, jis gali rengti ir teikti informaciją, suderintą su teismo atstovu ryšiams su visuomene. Šių Taisyklių 5 punkte nenurodyti subjektai apie ketinimą dalyvauti televizijos ir radijo laidose iš anksto informuoja teismo pirmininką ir atstovą ryšiams su visuomene.

III SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI INFORMACIJOS TEIKIMUI

9. Pagrindinis informacijos teikimo tikslas – tenkinti teisėtą visuomenės interesą gauti objektyvią informaciją.

10. Teismas informaciją teikia laikydamasis veiklos viešumo ir skaidrumo, teisingumo, aiškumo, operatyvumo, tolygaus aptarnavimo, reguliarumo, nešališkumo ir teisės aktais saugomų interesų pusiausvyros bei nekaltumo prezumpcijos principų. Informacijos teikimo būdai turi atitikti galiojančių teisės aktų reikalavimus, nediskriminuoti atskirų viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų ir būti priimtini tiek teismui, tiek viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui.

11. Teisėjai, teismo darbuotojai ir šių Taisyklių II skyriuje numatyti informaciją viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams rengiantys ir teikiantys subjektai (toliau – informaciją teikiantys subjektai) bendradarbiauja, kad būtų užtikrintas tinkamas visuomenės informavimas apie teismo veiklą ir bylas, keliančias visuomenės susidomėjimą. Šiuo tikslu, nepažeisdami teisėjų nepriklausomumo principo ir kitų įstatymų reikalavimų, jie bendromis pastangomis siekia, kad informaciją teikiantys subjektai laiku gautų visą informaciją, reikalingą šiems rengiant ir (ar) teikiant informaciją viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams.

12. Informaciją teikiantys subjektai apie vidinės komunikacijos problemas, išskylančias įgyvendinant šiose Taisyklėse įtvirtintas nuostatas, kiek įmanoma greičiau informuoja teismo pirmininką, kuris imasi priemonių, kad būtų užtikrintas sklandus ir operatyvus informacijos pateikimas viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams.

13. Informacija teikiama:

- 13.1. teismo iniciatyva;
- 13.2. viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų prašymu.

14. Informacija teikiama šiais būdais:

- 14.1. pranešimais spaudai;
- 14.2. atsakymais į viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų paklausimus, trumpais komentarais ar interviu;
- 14.3. organizuojant spaudos konferencijas ir trumpąsias spaudos konferencijas, renginius;
- 14.4. dalyvaujant televizijos ir radijo laidose;
- 14.5. užsiimant leidyba, teisiniu švietimu ir kita veikla;
- 14.6. skelbiant ją teismo ir (ar) Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) interneto svetainėse;

14.7. kitais būdais.

15. Informaciją teikiantys subjektai dėl informacijos parengimo ir (ar) pateikimo esant poreikiui gali konsultuotis su kitų teismų atstovais ryšiams su visuomene ir (ar) Administracijos Komunikacijos skyriumi.

16. Teikiant informaciją, turi būti užtikrinta asmens teisės į privataus gyvenimo neliečiamumą ir viešojo intereso pusiausvyra.

17. Proceso dalyvių asmens duomenys ir informacija apie privatų gyvenimą nurodomi teikiant informaciją apie bylą įstatymuose nustatytais atvejais, taip pat kai proceso dalyvis yra viešasis asmuo ir yra visuomenės viešasis interesas būti informuotai apie tokios bylos nagrinėjimo eigą ir rezultatus.

18. Informacija, kurią rengiant nereikia rinkti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams pateikiama ne vėliau kaip per 1 darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia rinkti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę nuo viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo prašymo pateikti informaciją gavimo dienos.

19. Tais atvejais, kai informacija, kurią pateikti prašo viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai, negali būti teikiama, jiems apie tai raštu pranešama ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo prašymo pateikti informaciją gavimo dienos, nurodomos atsisakymo pateikti informaciją priežastys.

IV SKYRIUS INFORMACIJOS APIE BYLAS TEIKIMAS

20. Teismo atstovas ryšiams su visuomene analizuoja duomenis apie teisme gaunamas, nagrinėjamas bylas ir informuoja teismo pirmininką bei teisėją spaudai (jei toks yra paskirtas) apie bylas, keliančias ar galinčias kelti visuomenės susidomėjimą. Bet kuris teismo teisėjas ar darbuotojas, gavęs informaciją apie tai, kad byla domisi viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai, arba bylą nagrinėjantis teisėjas, nustatęs, kad byla laikytina keliančia visuomenės susidomėjimą pagal kitus šių Taisyklių 4.7 papunktyje apibrėžtus požymius, turėtų apie tai pranešti teismo atstovui ryšiams su visuomene.

21. Teismo atstovas ryšiams su visuomene užtikrina operatyvų informacijos teikimą viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams.

22. Informaciją teikiančių subjektų prašymu bylą, keliančią visuomenės susidomėjimą, nagrinėjančiam teisėjui ar teisėjo pavedimu – teisėjo padėjėjui rekomenduojama minėtiems subjektams pateikti glaustą informaciją:

22.1. apie bylos esmę, byloje gautų procesinių dokumentų (pavyzdžiui, ieškinio, skundo, prašymo, pareiškimo, atsiliepimo, kaltinamojo akto, atskirojo, apeliacinio ar kasacinio skundo, atsiliepimo į skundą, prašymo taikyti (pakeisti) procesinio poveikio priemonę) turinį ne vėliau kaip iki bylos nagrinėjimo teismo posėdyje;

22.2. apie atliktus procesinius veiksmus, priimtus teismo procesinius sprendimus nagrinėjant bylą;

22.3. priimto ir viešai paskelbto teismo procesinio sprendimo ar jo rezoliucinės dalies, kai teismo procesinio sprendimo rezoliucinė dalis paskelbta viešai, kopiją ir (ar) elektroninę versiją ir kitus duomenis, reikalingus tinkamai iš anksto parengti ir išplatinti informaciją viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams išnagrinėjus bylą.

23. Aplinkybė, kad byla, kelianti visuomenės susidomėjimą, (ar jos dalis) yra nagrinėjama (išnagrinėta) neviešai, pati savaime nepašalina galimybės perduoti informaciją teikiantiems subjektams duomenis, kurie nepatenka į šių Taisyklių V skyriuje apibrėžtos neteiktinos informacijos sąvoką ir kuriuos atskleidus nebūtų pažeisti tikslai, dėl kurių byla (ar jos dalis) yra nagrinėjama (išnagrinėta) neviešai, pavyzdžiui, duomenis apie bylos (dokumentų) gavimo teisme faktą, datą; duomenis, susijusius su teismo atliekamais veiksmais (duomenis apie teismo posėdį, jame priimtus sprendimus, jų motyvus ir pan.).

24. Nagrinėjant bylą, keliančią visuomenės susidomėjimą, rekomenduojama teismo procesinio sprendimo paskelbimą numatyti ne vėliau kaip iki 14 val.

25. Su Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 39 straipsnio 1 dalies pagrindu viešai paskelbtais teismų procesiniais sprendimais galima susipažinti šių Taisyklių 41 punkte nustatyta tvarka arba kreipiantis į teismo atstovą ryšiams su visuomene.

26. Viešuose teismo posėdžiuose priimtų ir Teisėjų tarybos nustatyta tvarka nuasmenintų teismų procesinių sprendimų, kurie nėra paskelbti šių Taisyklių 41 punkte nustatyta tvarka, kopijos ar jų elektroninės versijos viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams teikiamos kuo operatyviau, bet ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo procesinio sprendimo nuasmeninimo dienos. Šiame punkte nustatyta tvarka teikiami ir neįsiteisėję teismų procesiniai sprendimai, juos gaunantiems informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams išaiškinant, kad nors teismo procesinis sprendimas yra paskelbtas viešame teismo posėdyje, jis yra neįsiteisėjęs ir dar gali būti skundžiamas, todėl šis faktas nurodytinai informuojant visuomenę.

27. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai gali susipažinti su išnagrinėtų bylų medžiaga proceso įstatymuose ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

V SKYRIUS NETEIKIAMA INFORMACIJA

28. Viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams neteikiama informacija:

28.1. kurios paskelbimas ir atskleidimas pažeistų asmenų teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ar pažeistų ar apribotų kitas žmogaus teises ir laisves;

28.2. kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus sudaro valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę arba banko paslaptį;

28.3. kuri susijusi su teisme nagrinėjama (išnagrinėta) įvaikinimo, vaiko globos ar rūpybos nustatymo, vaiko globėjo ar rūpintojo paskyrimo, prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo byla ar gali atskleisti duomenis, dėl kurių apsaugos teismas nagrinėjo bylą neviešame teismo posėdyje;

28.4. kuria atskleidžiami nepilnametį proceso dalyvį leidžiantys identifikuoti duomenys;

28.5. kurios paskelbimas ir atskleidimas trukdytų teismui nagrinėti bylą;

28.6. kuria atskleidžiami ikiteisminio tyrimo duomenys, išskyrus duomenis, susijusius su teismo atliekamais veiksmais (duomenys apie teismo posėdį, jame priimtus sprendimus, jų motyvus ir pan.), jei jų paskelbimas netrukdytų tyrimui;

28.7. kuri susijusi su neišnagrinėtų bylų medžiaga, išskyrus Teisėjų tarybos nustatyta tvarka pripažintus viešai skelbtiniais nuasmenintus teismo procesinius sprendimus, įskaitant neįsiteisėjusius;

28.8. kita informacija, kurios atskleidimą draudžia įstatymas.

VI SKYRIUS INFORMACIJOS TEIKIMAS PRANEŠIMAIS SPAUDAI

29. Pranešimus spaudai rengia ir platina teismo atstovas ryšiams su visuomene.

30. Pranešimai spaudai platinami elektroniniu paštu viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams pagal teismo atstovo ryšiams su visuomene sudarytą sąrašą, į kurį turi būti įtraukti visi apie pageidavimą juos gauti pranešę viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai, ir paskelbiami teismo interneto svetainėje. Platinami pranešimai spaudai taip pat persiunčiami Administracijos Komunikacijos skyriui.

31. Informacija apie bylas pranešime spaudai turi būti pateikta aiškiai ir suprantamai, prireikus teikiama teismo procesinio dokumento ar teisėjo pasisakymo citata.

32. Informacijoje apie bylas, teikiamoje pranešimais spaudai, pateikiami šie duomenys:

32.1. kada ir koks teismas nagrinėja arba išnagrinėjo bylą;

32.2. trumpa bylos esmė;

32.3. kokį procesinį sprendimą teismas priėmė, kokius procesinius veiksmus atliko;

32.4. trumpi teismo sprendimo priėmimo motyvai;

32.5. kai teikiama informacija apie neįsiteisėjusius teismo sprendimus, nuosprendžius, nutartis, nutarimus, pažymima, kad šie teismo dokumentai yra neįsiteisėję ir paaiškinama jų apskundimo tvarka;

32.6. papildoma informacija apie teisės normas, kuriomis vadovaujantis priimti teismo sprendimai arba pagal kurias vyksta teismo procesas, jei teikiama informacija apie sudėtingas bylas arba tais atvejais, kai teismo pateikiama informacija dėl teisės terminų vartojimo gali būti neaiški;

32.7. teismo atstovo ryšiams su visuomene vardas, pavardė, pareigos ir kontaktai;

32.8. reikalavimas nurodyti informacijos šaltinį.

33. Pranešimuose spaudai apie teismo bylą taip pat gali būti pateikiama:

33.1. atitinkamos kategorijos nagrinėjamų ir (arba) išnagrinėtų bylų skaičius per tam tikrą laikotarpį, nuteistų ir (arba) išteisintų asmenų skaičius atitinkamos kategorijos bylose, kitokia statistinė informacija, atspindinti tam tikrus bylų nagrinėjimo ypatumus arba tendencijas;

33.2. kita informacija, kurios paskelbimas nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių ir kurią, atsižvelgiant į bylos pobūdį ir proceso stadiją, reikia nurodyti, siekiant išsamiai ir nešališkai informuoti visuomenę apie bylos nagrinėjimą.

34. Pranešimus spaudai apie bylą teismo atstovas ryšiams su visuomene suderina su bylą nagrinėjančiu teisėju ar teisėjo pavedimu – teisėjo padėjėju, o kai pranešimo spaudai suderinti su šiais subjektais nėra galimybės, – su teisėju spaudai (jei toks teisme yra) ar teismo pirmininku, kurie pastabas dėl pranešimo pateikia tą pačią darbo dieną, kai į juos kreipėsi teismo atstovas ryšiams su visuomene.

VII SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMAS SPAUDOS KONFERENCIJOSE

35. Trumpoji spaudos konferencija organizuojama teismo iniciatyva (paprastai, kai yra bent dviejų viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų paklausimai) tą pačią dieną, kai tampa aktualu paskelbti svarbią ir (arba) skubiai teiktiną informaciją.

36. Spaudos konferencija paprastai organizuojama kvietimą viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams išsiuntus ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną iki jos pradžios.

37. Kvietimuose viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams į spaudos konferencijas ir trumpąsias spaudos konferencijas nurodoma renginio tema, dalyviai, laikas, vieta ir kitos svarbios detalės.

38. Spaudos konferencijas ir trumpąsias spaudos konferencijas paprastai veda teismo atstovas ryšiams su visuomene, kuris esant galimybei parengia dalijamąją medžiagą viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams.

39. Spaudos konferencijų ir trumpųjų spaudos konferencijų metu į viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų klausimus atsako informaciją teikiantys subjektai.

VIII SKYRIUS

INFORMACIJOS SKELBIMAS INTERNETO SVETAINĖJE

40. Teismų interneto svetainėse skelbiant informaciją, susijusią su teisme tvarkomais asmens duomenimis, vadovujamasi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Teisėjų tarybos patvirtintomis Asmens duomenų tvarkymo teismuose taisyklėmis, šiomis Taisyklėmis ir kitais teismų veiklą ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

41. Teismų baigiamieji aktai, atskirosios nutartys ir metinės Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos apžvalgos skelbiami Administracijos interneto svetainėje Teisėjų tarybos nustatyta tvarka, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimai,

nutartys, nutarimai, taip pat įsiteisėję administracinių teismų sprendimai dėl norminių administracinių aktų teisėtumo skelbiami Teisės aktų registre.

42. Teismo interneto svetainėje sudaroma galimybė užsiprenumeruoti teismo naujienas, informaciją apie įvykius ir renginius, kitą aktualią periodiškai atnaujinamą teismo interneto svetainėje skelbiamą informaciją apie teismo veiklą.

43. Teismo interneto svetainėje skelbiama nuoroda į viešą teismo posėdžių tvarkaraščių paiešką, per kurią vartotojas gali gauti tokią informaciją: teismo posėdžio datą, laiką, vietą, teismo proceso ir bylos numerį, teismo sudėtį, bylos esmę, įvykį, posėdžio rezultatą ir proceso dalyvio fizinio asmens, pagal kurio duomenis buvo atlikta paieška ir kurio duomenims Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (toliau – LITEKO) nėra priskirtas neviešumo požymis, bei kitų proceso dalyvių – juridinių asmenų – duomenis.

44. Administracijos direktoriaus nustatyta tvarka viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams pagal sudarytas duomenų teikimo sutartis suteikiama galimybė prisijungti prie jiems skirtos specialios teismo posėdžių tvarkaraščių paieškos ir gauti informaciją apie teismo posėdžio datą, laiką, vietą, teismo proceso ir bylos numerį, teismo sudėtį, bylos esmę, posėdžio rezultatą ir proceso dalyvių duomenis (fizinių asmenų vardus ir pavardes, juridinių asmenų teisinę formą, pavadinimą, kodą).

IX SKYRIUS INFORMACIJOS PANEIGIMAS

45. Viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų prašymu pateiktą informaciją paskelbus viešai, teismo atstovas ryšiams su visuomene peržiūri, ar ji teisinga, objektyvi ir neklaidinanti visuomenės.

46. Pastebėjęs, kad visuomenės informavimo priemonėje paskelbta informacija yra neteisinga, neobjektyvi ar klaidinanti ir tokia informacija pažeidžia proceso dalyvių ar teismo interesus arba gali trukdyti teismui nagrinėti bylą, teismo atstovas ryšiams su visuomene nedelsdamas informuoja teismo pirmininką ir kreipiasi į viešosios informacijos rengėją ir (ar) skleidėją, kuris paskelbė informaciją, prašydamas ją patikslinti arba ją paneigti.
